І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXV Ч. 181. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 20-го ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1958 ЦЕНТІВ 12 CENTS TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 181. VOL. LXV.

У ВІРДЖІНІЇ ЗАМИКАЮТЬ ШКОЛИ, ЩОБ ПРИПИНИТИ ІНТЕҐРАЦІЮ

Ричмонд, Вірджінія. — Губернатор стейту Вірджінія Дж. Линдсей Алмонд, Юн. наказав у четвер 18-го вересня ц. р. замкнути дві публічні школи в місті Шарлоттесвілл. Наказ цей видано згідно з обов'язуючими в цьому стейті антиінтеґраційними законами і стосується він середньої публічної школи ім. Лейна і початкової школи в резиденційній дільниці Університету Вірджінія. Крім цих двох шкіл ще в понеділок цього тижня була закрита середня школа у Фронт Росл. Внаслідок закриття цих трьох шкіл залишилося поза школою 2,700 учнів. З цього числа 1,700 учнів були записані вже до обидвох закритих шкіл в Шарлоттесвілл і майже тисяча учнів була записана до школи у Фронт Росл. В Ричмонді сподіваються, що будуть замкнені школи теж й у Норфолку, де федеральний суд доручив шкільним правлінням здійснити інтеґрацію і допустити до навчання в них теж і неґритянських учнів. Школи у Норфолку нараховують яких десять тисяч учнів і, якщо б вони були закриті, то поза школою лишиться у Вірджінії 12,700 учнів. Всі школи закриті на необмежений час і губернатор Алмонд заявив, що він не має можливости встановити, як довго вони будуть закриті — кілька днів, тижнів чи місяців. Складаючи таку заяву, Алмонд звернувся із закликом до населення, зокрема до батьків й учнів закритих шкіл, бути терпеливими, бо він відкриє ці школи знову, як тільки буде для цього відповідна можливість. Єдиним виходом із теперішньої шкільної ситуації у Вірджінії мало б бути, як думають у компетентних стейтових колах, — переорганізація публічних шкіл на сеґреґаційній базі, значить те саме, до чого змагає губернатор Фобус у стейті Арkенсо, приготовляючи передачу шкіл під приватне керівництво. Акцію в цьому напрямку започатковано вже в Литтл Року, де створено вже окрему приватну шкільну корпорацію, яка мала б перейняти ведення середньої центральної школи й інших шкіл у Литтл Року. Водночас із цим місцеві телевізійні стації в Литтл Року започаткували телевізійні лекції і шкільні зайняття для 3,480 учнів закритих губернатором Фобусом шкіл. Лекції ці будуть передавані на протязі 6 годин кожного дня.

Демократи не можуть робити виборчої проблеми з інфляції, — каже Президент

Нюпорт, Ровд Айленд. — Президент Айзенгавер конферував із республіканськими кандидатами з стейту Ровд Айленд і заявив їм, що демократичні їхні противники не зможуть з успіхом зробити цьогорічну інфляцію виборчою проблемою в цьогорічних виборах, бо теперішнє обезцінення доляра сталося на 47 відсотків під час демократичних урядів, і тільки в 8-ох відсотках за президентури Айзенгавера. Республіканець Френсіс Дж. Дваєр, кандидат на заступника губернатора заявив, що делеґація не мала відваги питатися Президента про можливість резиґнації Шермана Адамса, хоч члени делеґації думають, що Адамсова резиґнація була б корисна для республіканців під час виборів, бо виявила б, що республіканці не тримають тих людей при владі, про яких дехто міг би думати, що вони використовують свої урядові становища для своїх особистих цілей.

Фахівці виясюють причини неуспішних випадків щеплення вакциною д-ра Солка

Вашингтон. — Уряд Публічного Здоров'я ствердив, що від січня ц. р. було 94 випадки занедужання на поліо тих осіб, які були три рази нащеплені вакциною д-ра Солка. Фахівці стверджують, що цей факт зовсім не зменшує вартости тієї вакцини, а перші її рідкі неуспіхи треба виясювати таким способом. 1) Лікарський дорадник Публічного Уряду Здоров'я д-р С. Давер звертає увагу на те, що щеплення мусить відбуватися в таких періодах: друге щеплення мусить відбутися місяць після першого, а третє щеплення не пізніше як 7 місяців після другого. 2) Лікарі вже давно ствердили, що ця вакцина ще не є успішна на 100% а тільки на 70 - 90%. 3) Потенція вакцини зменшується з часом і деколи організм є податливіший на недугу, хоч був защеплений. До 30-го серпня ц. р. нараховано всіх занедужань на поліо 2,200, а минулого року в тому самому часі,- це значить впродовж 35-ох тижнів те число виносило 3,879. Уряд Здоров'я закликає всіх у віці до 40 року життя щепитися вакциною д-ра Солка.

УКРАЇНЦІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ В КОНФЕРЕНЦІЇ ДЛЯ ГРОМАДЯНСЬКИХ СПРАВ

Вашингтон. — Голова Українського Народного Союзу п. Дмитро Галичин, голова Українського Робітничого Союзу п. Антін Батюк, голова Українського Конґресового Комітету проф. Лев Добрянський, представник „Самопомочі" д-р Микола Ценко, та д-р Юрій Старосольський і п. Степан Скубик взяли участь у Крайовій Конференції в справах громадянства, що відбулася тут з участю також високих державних достойників в днях від 15 до 19-го вересня в готелі Статлер. Це вже була 13-та з черги така Конференція, що має на меті поширити в народі свідомість громадянських прав і обов'язків. Цьогорічній конференції надав тону у великій мірі виступ генерального прокуратора Вільяма П. Роджерса, що говорив на тему теперішньої сеґреґаційної ситуації в шкільництві у зв'язку з подіями в Литтл Року, Арkенсо, де стейтовий губернатор Фобус пробує обійти рішення федерального Найвищого Суду. Роджерс заявив, що жадна одиниця включно з високими стейтовими урядовцями, не може сама за себе вирішувати чи і коло вона має повинуватися рішенням суду, бо закони країни дають не тільки однакові права для всіх громадян, але і накладають на всіх однакові обов'язки. Програмову доповідь виголосив на конференції Ервін Д. Кенгем, видавець бостонського щоденника „Ди Крищісн Саєнс Монітор" та автор виданої тепер з нагоди 50-річчя тієї газети книжки про неї: „Зобов'язання відносно волі" („Коммітмент ту фрідом). Під час конференції заторкнено і обговорено також ряд політичних проблем. Головою одної з дискусійних груп був, як і в минулих роках, п. Ст. Скубик, а п. Д. Галичин з нагоди цієї конференції та своєї участи в ній дав представникові „Голосу Америки" інтерв'ю в справах громадянства. Текст цього інтерв'ю, переданого „Голосом Америки" українською мовою в рямках радіопередач за залізну заслону, надрукований на 2-ій сторінці в цьому числі.

ЗДА почали, можливо останні, пробні атомові експльозії

Ляс Веґас, Невада. — Комісія Атомової Енерґії почала 19 вересня пробні атомові експльозії на досвідному полі в Неваді, які можуть бути останніми, якщо вдасться прийти до порозуміння в цій справі з СССР. Перша пробна експльозія мала відбутися з бальона з висоти 500 стіп, якщо буде прихильна погода. Після того мало б ще відбутися коло 10 пробних атомових експльозій, які повинні закінчитися до 31-го жовтня ц. р., після якої то дати мали б бути припинені пробні атомові вибухи та тоді ж повинні початися переговори про контролю атомових зброєнь. Ціль атомових експльозій в Неваді — випробувати малу атомову зброю, потрібну до дефензивних дій. В горах приготовані глибокі бічні тунелі, в яких будуть відбуватися деякі пробні експльозії.

Труман закидає республіканцям вину за рецесію

Атлантик Ситі, — Н. Дж. Колишній президент Гаррі С. Труман промовляв на конвенції спілки Об'єднані Сталеварі і заявив, що уряд Президента навмисне спричинив господарську рецесію, щоб таким способом помогти „великим підприємцям і промисловцям". Труман твердив, що республіканці у Вашингтоні вірять в те, що „безробіття триматиме робітників на своєму місці", і працедавці будуть почуватись сильнішими. Присутні делеґати оплескували ті виборчі пропаґандивні заяви Трумана і погоджувалися з своїм головою Мек Доналдом, який сказав, що якби це було можливо, то всі сталеварі поставили б Трумана на кандидата на президента в 1960 р.

Прибутки фармерів збільшилися на 19 відсотків

Вашингтон. — Представник департаменту рільництва звітує, що прибутки фармерів в перших 9-ох місяцях збільшилися на 19% в порівнянні з тим самим часом минулого року. На початку цього року ціни на фармерські продукти дійшли були до 266% в порівнянні до пересічних цін із років 1910 - 1914 і становили 15 квітня 87% справедливого паритету. Але в половині серпня індекс цін на фармерські продукти зменшився до 251%, а ціни були на рівні паритету 83. Економісти департаменту рільництва твердять, що фармерські прибутки від січня до вересня цього року виноситимуть коло 13 більйонів долярів в річному відношенні, а в тому самому часі минулого року вони становили тільки 10,9 більйонів долярів.

ДОЛЛЕС ПРОМОВЛЯЄ ДО ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ОН

Державний секретар Джан Фостер Доллес з'ясовує становище З'єдинених Держав Америки в справі Квімою і Формози

Китайські націоналісти збили 5 комуністичних літаків

Тайпей. — Офіційно проголошено, що в летунській битві над затокою Формози 4 націоналістичні літаки американського типу Сейбрджет збили 5 комуністичних машин совєтського типу МІГ-17, заатакувавши комуністичне з'єднання 16-х МІГ-ів. Націоналістичні літаки затопили також три комуністичні торпедні човни та пошкодили четвертий. Сталося все це під час останньої постачальної виправи китайських націоналістів з Формози, чи пак Пескадорських островів на Квімой. Націоналістичні й американські літаки летіли у великій висоті, як „охоронна парасоля" для постачальних кораблів. Коли надлетіло з'єднання комуністичних машин — націоналістичні літаки заатакували його. Американські машини трималися від тієї битви здалеку. Цю перемогу націоналістичних летунів вважається за доказ куди кращого летунського вишколу, що його дістають націоналістичні китайці від американських інструкторів.

Японія відкидає совєтські провокаційні закиди щодо Формози

Токіо. — Японський уряд заявив ,що він не може перешкодити З'єдиненим Державам у користуванні американськими базами в Японії на випадок американського конфлікту з китайськими комуністами в протоці Формози. Речник японського уряду, який склав відповідну заяву, покликався на текст японсько-американського договору, який признає Америці право висилати війська на бази в Японії та переміщувати їх відтіль без попереднього порозуміння з Японією. Тому Японія, заявив речник її уряду, не відповідає за самостійні дії З'єдинених Держав. Заява японського уряду стоїть у зв'язку з останньою нотою Совєтів, в якій Совєти відгрожувались Японії, як ніби співвідповідальній за американську „аґресію" супроти Формози (Тайвану) і островів в Г. протоці.

Альжирські націоналісти проголосять власний уряд

Альжир. — Альжирський Фронт національного визволення, що від круглo чотирьох років веде підпільно -революційну і партизанську війну проти Франції за незалежність Альжиру, плянує в недалекому часі покликати до життя націоналістичний уряд для Альжиру, який перебував би частинно в підпіллі в Альжирі, частинно за кордоном. Такий плян був дискутований на з'їзді трьох північно - африканських націоналістичних партій — Марокко, Тунісії і Альжиру — в квітні цього року в Танжері та в червні цього року у Тунісі. Марокко і Тунісія, хоч сприяють альжирському самостійницькому рухові і через те мають напружені відносини з Францією, проте неохоче ставляться до думки постання нелеґального уряду для Альжиру, бо воно поставило б ті дві країни у ще незручнішу ситуацію, ніж нині, з уваги на конечність користання з тісних економічних взаємин з Францією. До цього часу фактично функції альжирського підпільного уряду виконує Виконний Комітет співпраці. Альжирські націоналісти, які перенесли свою головну кватиру з Тунісу до Каїро і розташувалися у великому будинку на передмісті в Каїро, хочуть домагатись визнання нелеґального уряду Альжиру „де факто" Об'єднаними Націями, через допущення туди альжирського націоналістичного обсерватора.

ЗДА відновляють фінансову допомогу Об'єднаній Арабській Республіці

Каїро. — Об'єднана Арабська Республіка, що складається з Єгипту і Сирії, дістала офіційне повідомлення, що ЗДА рішили віддати до її розпорядження $5 мільйонів з допомоги призначеної Єгиптові ще перед липнем 1956 року, коли між Єгиптом і ЗДА вибух гострий конфлікт з приводу знаціоналізування Єгиптом Суецького каналу. Тоді ЗДА „заморозили" решту фондів, признаних але ще не виплачених Єгиптові на цілі розвитку хліборобства в Єгипті. До того часу Америка дала була Єгиптові на ту ціль з загальної призначеної суми $10 мільйонів — 4 мільйони. За умовою з Єгиптом — цей останній мав водночас призначити на ту саму ціль $15 мільйонів. За тією умовою ЗДА вислали були технічних дорадників для ведення програми в рямцях т. зв. поправи хліборобського стану. Після Суецького конфлікту ЗДА відкликали своїх дорадників, а Єгипет, поширений потім в підтримує московську закордонну політику майже в усіх найважливіших справах, проте ЗДА рішили дати доказ Об'єднану Арабську Республіку, щораз тісніше зв'язуває себе з Совєтським Союзом. Москва взагалі дала до цього часу коло $465 мільйонів кредитів Єгиптові, з того — $250 мільйонів на закуп совєтської зброї. Хоча Об'єднана Арабська Республіка все ще тісно пов'язана з Москвою та своєї доброї волі й минулої осени відпустили Арабській Республіці $600,000, а тепер $5 мільйонів.

ДОЛЛЕС СПОДІВАЄТЬСЯ ПЕРЕМИР'Я У ПРОТОЦІ ФОРМОЗИ

ГРОМИКО ВИГОЛОСИВ ЗНОВУ ПРОПАҐАНДИВНУ ПРОМОВУ

Об'єднані Нації. — „З'єдинені Держави вважають, що комуно-китайська збройна аґресія становить велику небезпеку з жалюгідними ускладненнями. Вона доказує знову, якщо треба було ще дальших доказів, що комуністичний Китай не є ,миролюбною країною', вживаючи фрази з чартеру ОН. Все ж, сподіваємось, що можна знайти мирну розв'язку. Ідуть розмови між американським і комуно-китайським амбасадорами у Варшаві. Шукаємо проголошення негайного перемир'я і вставовлення умовин, які виключили б провокації та залишили для мирної розв'язки різні претенсії і контр-претенсії, що входять там у гру". — Таке заявив державний секретар Дж. Ф. Доллес у своїй великій промові, яку виголосив в четвер 18 ц. м. на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй. Почавши від коротких слів признання під адресою новообраного президента Генеральної Асамблеї ливанського міністра закордонних справ Шарля Маліка та його невдачного суперника суданського міністра Ахмеда Магґуба, Доллес відразу перейшов до розгляду ситуації на Далекому Сході. Він ствердив „два недискусійні і вирішні факти": (1) що китайські комуністи ніколи не володіли на Тайвані й прибережних островах і (2) що вони намагаються поширити туди свою владу збройною силою. Доллес признав, що він не перечує арґументу, що там ведеться громадянська війна та що прибережні острови лежать дуже близько китайського суходолу. Але він звернув увагу, що коли існує якийсь режим, що його визнає багато різних держав у світі, то не можна ставитись байдуже до спроби іншого режиму іти проти нього війною. У 1950 році Вишинський також твердив, що війна в Кореї є „громадянська" і що це „внутрішня справа" корейців, проте Об'єднані Нації відкинули такий підхід і натаврували комуністичний Китай як аґресора. Не вільно теж прийняти засаду, що кожна країна має право забрати будь-яку територію силою тільки тому, що та територія є „під рукою". — Після того Доллес в надзвичайно гострих словах таврував поведінку комуністів на Мадярщині, зокрема згадавши вбивство кол. прем'єра Імре Надя та його трьох співробітників. Він згадав також про все ще нерозв'язану проблему з'єдинення Німеччини. Потім за чергою Доллес обговорював справи на Середньому Сході, поручав створення міжнародної поліції „не як бойової сили, а для обсервації і патрульних дій", поручав встановити контролю Об'єднаних Націй над нацьковувальною радіо-пропаґандою, вказав на заповіджені дві американсько-совєтські конференції у Женеві в справах роззброєння та широко обговорював проблеми економічної допомоги відсталим країнам. Окрему резолюцію зголосив Доллес у справі встановлення Комісії ОН для справ сферичних просторів. Наприкінці Доллес домагався, щоб покінчити з „двома методами поведінки" — іншою Заходу й іншою Сходу.

Єдиним другим промовцем в тому самому дні на Генеральній Асамблеї був совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико. Він виголосив двогодинну промову в найгіршому стилі большевицької пропаґанди з часів Сталіна. Відразу на початку він заявив, що так само, як недавно вибухла грізна криза на Середньому Сході „внаслідку американського й англійського вислання туди військ", так само тепер настала криза на Далекому Сході „внаслідку американської аґресії". Громико повторяв постійний комуністичний закид, що ЗДА „незаконно захопили збройно китайські острови Тайван й інші" та єдину вину приписував Америці. Він жалувався, що ніби Америка саботує совєтський плян скликання нової конференції на вершинах та запевняв, що СССР хоче конферувати про міжнародне роззброєння, але тільки в такій Комісії Об'єднаних Націй, де половина членів була б від „соціялістичних" країн. Він знову домагався скасування всіх військових заморських баз.

В Ливані викрили нову змову

Бейрут. — Сенсацію викликала вістка про засудження на домашній арешт командантa південного Ливану полковника Фуада Лягуда, який ніби змовлявся з сирійськими старшинами, щоб у найближчий вівторок, коли новий президент Ливану Фуад Шегаб перейматиме владу, зробити військовий переворот. Фуад Шегаб, який є командантом ливанських збройних сил, викликав до Бейруту полк. Лягуда і після довгої розмови з ним відправив його під ескортою до його дому, де він має перебувати під арештом. Характер змови неясний, бо — за газетними твердженнями — деякі змовники, самі чи через своїх найближчих членів родини, належали до прозахідного табору президента Каміля Шамуна. Цей останній виголосив промову через радіо, прославляючи свого наступника, генерала Шегаба, та поручаючи національну єдність, без якої не можна буде встановити ладу і спокою в Ливані. На найближчий вівторок, коли-то новий президент Фуад Шегаб перейме владу, проголошено поліційну годину та заведено строгі заходи військово - поліційної охорони.

В АМЕРИЦІ

● **17-го вересня** випущено в Кокоа Бічі, Флорида, ракету „Ванґард", коли завважено, що головна її частина не в порядку, автоматичним приладом припинено лет і врятовано ракету від знищення.

● **Голова Спілки Сталеварів,** Дейвід МекДоналд, згадуючи у своїй промові на конвенції цієї спілки найвизначніших американських президентів, назвав Джорджа Вашинґтона, Томаса Джеферсона, Абрагама Линколна і . . . Гаррі Трумана.

● **В Ню Йорку** на 92-му році життя померла дружина методистського єпископа Герберта Велча, який має 95 років. Вони одружилися 68 років тому, і до 1939 року жили в Кореї, Японії і Китаї.

● **Головний поштмайстер** Артур Соммерфілд заявив на зборах товариства поштмайстрів, що приготовляє кари за неоплачені листи. І так, за неоплачений або невповні оплачений лист адресат має платити 5 центів. Якщо адресат відмовиться це зробити, то лист буде повернений до надавця, щоб він заплатив кару. Коли ж і надавець відмовиться заплатити кару, тоді лист буде знищений.

● **Одне з канадійських п'ятерпят,** 24-річна Сесіль породила в монтреальському шпиталі сина, якого назвали Клодом. Сесіль Діонн вийшла заміж 10 місяців тому за 27-річного Філіпа Ланґлуа. Новонароджена дитина важить 7 фунтів.

● **Бомбовик Б-52** під час вишкільного лету коло Ст. Полу, Міннесота, загорівся і впав на дім, який згорів разом із стодолою та іншими господарськими будинками. Помічник пілота вспів вискочити з парашутом, а 7 членів залоги згинули. Вісім членів родини фармера Оґеста Каля попечені, а три з них перебувають у критичному стані.

● **Адмірал Джозеф Кларк,** емеритований командант 7-мої американської фльоти в другій світовій війні, заявив на зборах фльотової Ліґи, що віддати китайським комуністам острови Квімой і Матсу — це те саме, що віддати їм Формозу і цілий Пацифік.

● **В нюйоркському Музеї Примітивного Мистецтва** виставлено маску з слонової кости, яка походить із 16-го віку. Цю маску позичено з приватної збірки Нелсона А. Рокефеллера, який заплатив за неї 56,000 долярів.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **З нагоди відзначення д-ра Степана Тимошенка,** професора теоретичної і прикладної механіки в Стейнфордському Університеті, медалею Елліота Крессона „Радіо Визволення" передало в Україну дня 10 вересня окреме радіопересилання про цього видатного українського й американського вченого, автора багатьох світової слави і значення наукових праць. Медаля Елліота Крессона є найвищим науковим відзначенням у світі. Крім того це ж Радіо Визволення передало у своїх радіопересиланнях (українською, російською та 16 іншими мовами) розмову з проф. Тимошенком, в якій він засудив совєтську систему, яка добивається технологічного розвитку, жертвуючи людьми і людською особовістю. Вручення медалі Елліота Крессона проф. Тимошенкові відбудеться в Інституті Френкліна у Филаделфії дня 15 жовтня ц. р.

● **Ген. М. Капустянський** відвідав дня 13 вересня 1958 року українців міста Гемілтону. В залі УНО в приявності 150 осіб ген. Капустянський виголосив доповідь про спільні шляхи Канади і України в світовій політиці й напруженні, яке заіснувало між Заходом і Сходом. Він заявив, що положення обох країн подібне під багатьома оглядами і що Канада в комплексі північно - американських справ відіграє подібну ролю до тої, яку відіграє Україна в комплексі східньо- европейських справ. Проводив зібранням полк. С. Миколин.

● **Відомий канадійський підприємець і громадський діяч Гнат Поворозник** з Гемілтону, Онт. (Канада) виїхав дня 12-го вересня ц. р., у кругосвітню подорож, що триватиме 2—3 місяці. Під час своєї подорожі п. Поворозник відвідає Японію, Філіппіни, Нову Зеляндію, Австралію, Сінґапур, В'єтнам, Бірму, Індію, Пакістан, Туреччину, Грецію, Італію, Німеччину і Францію. Відбуває цю подорож п. Поворозник в ділових торговельно - фінансових справах.

● **Український Студентський Клюб при Торонтонському Університеті** відбув з початком вересня ц. р. свої річні збори, на яких після звітів і дискусії обрано нове правління Клюбу під проводом Олексія Сагайдаківського, як голови, та С. Дмитришина, як секретаря.

● **Літературний вечір Ганни Черінь** відбувся дня 26 липня ц. р. в Лос Анджелес, в домівці Української Централі. Влаштовувала вечір Українська Централя разом із місцевим Відділом Союзу Українок Америки. Читали і деклямували твори Ганни Черінь п-ни О. Романюк й С. Березовська, як теж і вона сама.

У СВІТІ

● **Англійська адміралція** пересторігає капітанів пасажирських і торговельних кораблів Великобританії, щоб вони трималися здалека від обширу Формози. Адміралція докладно визначила географічну довжину й ширину, в межах яких небезпечно подорожувати з огляду на войовничість китайських комуністів.

● **Німецькі комуністи** влаштували параду на честь 56,000 в'язнів, що згинули у нацистському кацеті в Бухенвальді. Прем'єр Східньої Німеччини Отто Ґротеволь, промовляючи на цій параді, громив „німецьку реакцію, що відроджується при помочі американських імперіялістів", але „забув" згадати про те, що ніхто інший, як американці, зайнявши Бухенвальд, перші подали допомогу уцілілим в'язням і розкрили таємниці того кацету.

● **Австралія** дістала в подарунок від Англії острів Різдва величиною 64 кв. милі, що лежить за 800 миль на південь від Сінґапуру. На цьому острові є багата копальня фосфору. З архіпелагу Різдвяних островів Англія залишила собі острівець, на якому переводить атомові експерименти, що дуже хвилюють большевиків.

● **Бранденбурзька брама** в східній зоні Берліну буде відбудована разом із славетною квадриґою, що везе богиню Перемоги. Проте орлиних крил і залізного хреста, як символи пруського духу, комуністи на тій фіґурі не реставрують.

● **В Японії** проголосила страйк професійна спілка вчителів, яка нараховує 600,000 членів. Однак, лише невелика частина вчителів послухала наказу комуністичних керівників спілки і припинила навчання. Учителі обмежились протестаційними зборами. Японські вчителі невдоволені реформою шкільництва, що її переводить уряд.

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАЧИНЕНІ ШКОЛИ

Коли найвищий представник стейтової адміністрації закриває чотири середні школи в столиці стейту тільки для того, щоб до одної з них не допустити 9-ох муринських дітей, то це така дивовижна подія, яка змогла статися тільки на тлі ненормальних, сторіччями витворених відносин у деяких південних стейтах Америки. Засаду „рівні, але окремі", що виправдувала расовий поділ в школах, скасувала постанова Найвищого Суду з 17 травня 1954 року, яка визнала расовий поділ — сеґреґацію — у принципі за антиконституційну. 31-го травня 1955 року Найвищий Суд ухвалив зліквідувати сеґреґацію в публічних школах і вводити інтеґрацію „з усім можливим поспіхом". 28-го серпня 1956 р. Федеральний суд погодився на запропонований шкільною радою Литтл Року в Аркенсо плян почати інтеґрацію від 1957 року. Проте, губернатор стейту Аркенсо, О. Фобус, викликав національну ґвардію, яка перешкодила 9-ом муринським дітям увійти до Центральної середньої школи в Литтл Року, де вони були записані. Губернатор виправдував цю акцію небезпекою заворушень. Спір у зв'язку з цим довів до того, що 24-го вересня минулого року Президент вислав до Литтл Року військо, під охороною якого муринські діти ходили до школи цілий рік.

З новим навчальним роком губернатор Фобус, підбадьорений персональною перемогою у правиборах демократичного кандидата на стейтового губернатора, рішуче повів дальшу акцію проти інтеґрації. З одного боку ведено на терені судів процес за відкладення інтеґрації, з другого — губернатор дістав 27 серпня ц. р. від стейтової леґіслятури право закрити кожну публічну школу, утримувану з стейтових фондів, коли уважатиме це за відповідне. Щоб уможливити ведення судових процесів, відсунено термін відкриття шкіл в Литтл Року з 1 вересня спершу до 7-го, а потім до 15-го вересня. Однак, 12 вересня ц. р. Найвищий Суд одноголосно відкинув пропозицію шкільної ради відкласти інтеґрацію в Центральній середній школі Литтл Року на два з половиною роки і наказав перевести інтеґрацію „негайно". Тоді губернатор Фобус, спираючись на згаданому стейтовому законі, закрив усі чотири середні школи Литтл Року. За його прикладом пішов губернатор Вирджинії Линдсей Елмонд, який закрив одну школу у Фронт-Рослі. Остання подія в цій війні проти інтеґрації в Аркенсо є признання стейтового чартеру так званій Приватній шкільній корпорації, створеній з 6-ох прихильників губернатора для перебрання всіх закритих там стейтових середніх шкіл. Їх мають відкрити, як приватні школи, що діставатимуть від стейту субвенцію. А що постанова Найвищого Суду про скасування сеґреґації стосується тільки до публічних шкіл, *а не приватних, то Фобус і його однодумці сподіваються ухилитися таким ніби-леґальним способом від обов'язку щодо* інтеґрації.

Коли вже минулого року расова проблема у школах ЗДА *перестала бути проблемою боротьби муринів за грома*дянські права, бо пересунулась у площину конституційного спору між федеральною і стейтовою владою, то цього року цей спір набрав ще більшої гостроти. Як підкреслив минулої середи в Вашинґтоні генеральний прокуратор Вільям Роджерс у своїй промові на Крайовій конференції у справі громадянства, справа не в тому, як і коли переводиться шкільну інтеґрацію, а в тому, що ні окремий громадянин держави, ані тим паче ніяка установа не можуть приписувати собі права рішати, чи і коли вона підпорядкується рішенню суду, чи не підпорядкується. Губернатор Фобус, покликаючись на „волю народу", заповів на 27 ц. м. плебісцит у стейті Аркенсо над проблемою шкільної сеґреґації-інтеґрації. Але ніхто не має права квестіонувати в найменшій мірі, посередньо чи безпосередньо Конституції, що її єдиним авторитетним інтерпретатором є Найвищий Суд. Генеральний прокуратор признав, що деякі постанови Найвищого Суду можуть бути непопулярні, але єдину можливість скасувати рішення Найвищого Суду він бачить тільки у переведенні відповідного доповнення до Коституції. В противному разі всякі правні викрути з ціллю протиставитись Конституції, як вона з'ясована Найвищим Судом, є підриванням правопорядку в державі.

Це найширша площина, в якій поставлена проблема, що нині хвилює громадян ЗДА. В її світлі ще сумніше виглядає факт, що коли в цілій державі діти ходять до школи, то в Аркенсо й у Вирджинії губернатори унеможливлюють дітврі шкільну науку. Всеж таки можна сподіватись, що країна переможе і цю трудність, як перемогла багато подібних у минулому. Треба тільки часу і терпеливости, щоб люди вспіли достосуватись до нової ситуації.

НАЙБІЛЬШИЙ ПРИВІЛЕЙ

ІНТЕРВЮ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА УНС ДМИТРА ГАЛИЧИНА В „ГОЛОСІ АМЕРИКИ" ПРО ВАРТІСТЬ АМЕРИКАНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА І ПРО РОЛЮ УНС В НЬОМУ

Вашингтон. — В днях від 16 до 19-го вересня відбулася тут Крайова Конференція в справах американського громадянства, на якій Український Народний Союз репрезентував його голова, п. Дмитро Галичин. З цієї нагоди урядовий „Голос Америки" зробив з ним подане нижче інтерв'ю, яке було передане в Україну.

ЗАПИТ: Що спонукало Вас до участи у Крайовій Конференції Громадянства?

ВІДПОВІДЬ: Програма і ціль конференції, з'ясовані вже в її назві. Немає бо більшого привілею, як бути громадянином З'єдинених Держав Америки, цієї справжньої країни волі, з владою народу, через нарід і для народу, як це прецизно окреслив її Великий Еманципатор, президент Абрагам Линколн. Америка — це „країна вільних і дім сміливих", — як співається в американському національному гимні. Її збудували й розбудували у великій мірі такі, як ми: переслідувані, гнані і беззахисні з усіх кінців світу. Не диво, що воля і гідність людини стали основним принципом американської системи і американського способу життя. Цей принцип базується на вірі і переконанні, що всі люди створені рівними, і тому рівні права та рівні можливості повинні вони мати. Цей принцип не визнає ні бідних, ні багатих, ні білих, ні чорних, ні освічених, ні неграмотних, ні дужих, ні слабих, а визнає тільки людей, бо всі вони були створені рівними і повинні залишитися рівними перед законом, повинні мати однакові можливості в змаганні до щастя. Це й є суттю американського громадянства.

Америка — це незрівняна мозаїка рас, релігій, культур. Здається, немає в світі мови, якої тут не можна б почути; немає звичаю, якого не можна б практикувати; немає святині, якої тут не можна б збудувати і в якій не можна б по-своєму молитись; немає в світі прапора, який не майорів би тут поруч зоряного американського. Толеранція, свобода і рівні права та рівні обов'язки для всіх злили тут найбільшу різноманітність рас, релігій і культур в одну прекрасну, гармонійну цілість, створили світ для себе, справжній Новий Світ, без „старшого брата" чи „молодшої сестри", створили „з множества одне", нічим не обмежене у своїх вольностях і неперевершене у своїх можливостях. Бути частиною цього, бути американським громадянином, це справді найбільший привілей, з яким зв'язаний один головний обов'язок: з цього привілею користати і його захищати. Це й є ціллю та змістом Конференцій Громадянства.

ЗАПИТ: Ви репрезентували на цій конференції Український Народний Союз, що його Ви очолюєте. Чи і до якої міри заінтересована ця організація в Американському Громадянстві і що вона в цій справі робить?

ВІДПОВІДЬ: Український Народний Союз, як найбільша і найстарша організація українців в Америці, що наступного року відзначатиме своє 65-річчя, найглибше заінтересована в Американському Громадянстві з двох головних причин. Першу з них з'ясовує моя відповідь на Ваш перший запит. Друга з цих причин — це факт, що, будучи американськими громадянами, отже будучи складовою частиною американської влади народу, через нарід і для народу, ми, українці в Америці, можемо допомогти і нашому українському народові на рідній землі в змаганнях до здійснення його ідеалів, що всеціло відповідають американським ідеалам. Тому то, з цих двох причин, Український Народний Союз, через свій орган, щоденник „Свобода", який 15-го вересня ц. р. відзначає 65-річчя своєї безперервної появи, докладав і докладає всіх зусиль, щоб українські поселенці в Америці користали з того великого й доступного для них привілею, що ним є американське громадянство. Вже в другому числі „Свободи" після її появи 65 років тому появився заклик до українських поселенців в Америці, щоб вони ставали американськими громадянами, і від того часу Український Народний Союз робив усе, що в його силі, щоб з одного боку, допомогти українським поселенцям в Америці включитись в американське життя, а з другого боку, щоб в те американське життя дати максимальний український вклад, збагатити його українськими вартостями. Завдяки Українському Народному Союзові та його органові „Свобода", як і багатьох зв'язаних з нею інших публікацій, ці справи стали сьогодні для українців в Америці самозрозумілими і приносять велику користь Америці і славу українському імені.

ПОБРАТИМИ

Як жовті лисиці - красуні,
проміння упало по полю,
Орда відступала на південь,
шуміла півколом крутим.
Сірко Никодим засмутився,
попавши у смертну неволю,
Грицька Сагайдака єдиний
і вірний в житті побратим.

Закручено руки в ремені
і ноги в колодки забиті,
Червона китайка прим'ята,
біда за плечима стоїть.
І хоче козак заспівати,
знайшлися слова сумовиті,
Та коні іржуть за лиманню,
літаврів потріскує мідь.

Земля українська весела
за полем багровим лежала,
Орли клекотіли в низов'ї,
палали в диму комиші.
Нехай приставляють до горла
обточені вістря, мов жала,
Сірко ще почує, як стогнуть
чорти по козацькій душі.

А поминки будуть хороші,
збираються ж хлопці у гості,
Запалять люльки в пожарищі —
далекого завіту знак,
І може в степу при дорозі
знайдуть Никодимові кості,
І гірко на чорній руїні
заплаче по нім Сагайдак!

АНДРІЙ МАЛИШКО

ЯК ХРУЩОВ „ПЕРЕГАНЯЄ" АМЕРИКУ

Під цим заголовком рік тому „Свобода" вже писала про виклик, що його кинув Америці Хрущов. Визначений Хрущовим речинець, коли то Совєтський Союз має випередити Америку в продукції масла, молока і м'яса на душу населення — дуже швидко зближається. Очевидно, коли він зовсім зблизиться, московський диктатор, оком не моргнувши, відсуне його на 2-3, а може й 5 років. Про це можна здогадуватися вже з дотеперішніх вислідів тих „перегонів". Звичайно, таємниці совєтської статистики замкнені на сім колодок для непокликаного ока, але загальний образ „перегонів" можна уявити бодай з окремих деталів. Ось одна з таких промовистих деталів — Черкаська область, одна з найбагатших сільсько-господарських областей України — з родючими землями, що прославились були високими врожаями хліба та цукрових буряків, широкими луками у заплавині Дніпра, на яких можуть випасатися численні стада худоби, з прекрасними умовинами, щоб могла ця область рік-у-рік збільшувати всякого роду продукцію рільництва:

Про цьогорічні „успіхи" Черкащини читаємо в редакційній статті „Радянської України" (з 9 серпня ц. р.). Анонімовий автор цієї величезної, алярмуючої статті починає її лаконічними ствердженнями: „Нинішній рік не приніс Черкащині нової слави. Що більше, відсунув її по ряду важливих показників (у „перегонах" з Америкою — В. С-ко) далеко назад". Справді, як довідуємось із тої статті, за шість місяців цього року продукція молока в області не тільки не зросла, а зменшилась на 7 тисяч тонн, від кожної корови одержано молока на 177 кілограмів менше, як минулого року, область не виконала піврічного пляну заготівель м'яса (13 районів дали м'яса значно менше як торік).

Чому ж так сталося?

Насамперед: в області бракує кормів для худоби. Щоправда, автор статті пише, що кормів є багато, навіть дуже багато, але признається, що корови ... напівголодні, бо поживність кормів низька (стерня!), а кукурудза, якою їх підгодовують, переросла, жорстка, і корови її їсти не хочуть. Тож не дивно, що лише за жовтень різниця в надої молока становить 62 кілограми на корову. „Радянська Україна" констатує: „Тваринництво на Черкащині — занедбана останнім часом ділянка господарства . . ."

Хто в цьому винен?

На думку автора статті, винні обласні й районові керівники області — оті, що зле керують „перегонами" з своїх урядових кабінетів: „вони необізнані з справжнім становищем на кожній фармі, не мобілізують колгоспників на боротьбу за виконання взятих перед державою зобов'язань". Ну, і, звичайно, винні ще ті особи, які „недоцінюють основну кормову культуру — кукурудзу".

На Черкащині — читаємо в „Радянській Україні", — загальна кількість корів зростає дуже повільно. Річне завдання виконано лише на 33 відсотки, а в Жашківському, Ірклїївському, Буцькому та Уманському районах кількість корів навіть (!) зменшилась. За перше півріччя 1958 року законтрактовано по області на 19,000 голів менше, як минулого року на цю пору.

Ось яке становище створилося тепер на Черкащині! — дивується „Радянська Україна". — А земля ж та сама і людям тутешнім не бракує ані працьовитости, ані вміння!

До цього конкретні цифри: у Жашківському районі, що завжди славився високими удоями молока, за 6 місяців цього року надоїли на корову на 437 кілограмів молока менше, як минулого року, у Златопільському — на 274, в Шполянському — на 268 і т.д.

Що ж роблять керівники області в обкомі партії і в облвиконкомі? — Безперервно засідають, висилають до районових центрів загрозливі телеграми, схвалюють постанови і виносять рішення, з яких жадного пуття немає.

Черкаська область веде „соціялістичне змагання" з Київською областю — хто більше дасть продукції тваринництва. Не знати, як там воно на Київщині, а на Черкащині це змагання виявляється в тому, що от, наприклад, в колгоспі „Жовтень" біля самої колгоспної управи виставлено аж три величезні таблиці з показниками „успіхів". На ті таблиці ніхто не заглядає. Від дощів та вітрів цифри на них затерлися та розмилися, а виписані фарбою гасла патьоками посплівали на спориш . . .

Черкащина зобов'язалась в цьому році виробити на сто гектарів землі по 46.3 центнера м'яса. А вироблено протягом півріччя трохи більше як 15! Чому так мало? А тому, що на день 1-го серпня в колгоспах і радгоспах на відгодівлі було великої рогатої худоби вдвоє менше, як минулого року. „Та й яка то відгодівля, — бідкається „Радянська Україна", — коли худобу і свиней здають державі у м'ясопоставки найнижчою кондицією, з малою живою вагою . . .

З відгодівлею свиней на Черкащині найгірше. Минулого року в першому півріччі на відгодівлю поставлено 165,000, а цього року — лише 120,000. Понад 70,000 посят „розбазарено", значить дісталися вони не державі, а десь поділися, так що й хвостика по них не залишилось. У Монастирищанському районі хитромудрі голови колгоспів, щоб „виконати" виробничий плян, закупили у населення, тобто у приватних осіб, і перепродали державі 1,087 свиней.

Партійні бюрократи стараються перевалити всю вину за „прорив" у Черкаській області — на аґрономів, зоотехніків та інших сільсько-господарських фахівців. А от головний зоотехнік Титаренко заявляє кореспондентові „Радянської України" дослівно таке: „Я нічого не маю права сказати. Це може зробити тільки завідувач сільсько-господарського відділу обкому партії тов. Медведовський". Те саме кажуть і зоотехніки Онищенко та Засядьвовк. В результаті, — читаємо в „Радянській Україні" — всі фахівці з обласного управління сільського господарства і його начальник тов. Згінник самоусунулись від керівництва.

Ось так виглядають „перегони" з Америкою в Черкаській області. Напевно не краще, а ще гірше справа в інших областях України, де панує та сама колгоспна система — найдошкульніший боляк в загальній комуністичній системі, яку Хрущов похваляється накинути цілому світові.

Наздогнати Америку пробував ще Ленін. Потім до тих перегонів брався не раз Сталін. І тоді, за Сталіна, сільські хлопчики на Україні співали відому пісеньку:

Іде Сталін на тарані,
З оселедцем у кармані,
Цибулею поганяє —
Америку здоганяє . . .

Виходить, „спутніка" вистрелити легше, як забезпечити населення м'ясом, молоком і маслом.

В. С-ко

ЧИ РАСИЗМ В АНГЛІЇ?

Лондон. — Вістки з Південної Африки і з Америки про відмежування білої раси від кольорових преса Великобританії прийняла близько до серця і давала різні поради політикам згаданих країн. У своїх африканських колоніях англійці не запроваджують сеґреґації, і ця політика викликає огірчення в державі Південної Африки, бо англійський приклад заохочує кольорову людність цієї держави домагатися рівноправности. Події в Литтл Року також широко обговорювала преса в Англії.

І ось в кінці серпня і на початку вересня в самій Англії відбулися несподівані події в двох великих містах — Ноттінґгемі і Лондоні — вибухли сутички між англійцями і чорними; вибито багато вікон, немало було ранених. Уряд, поліція, судова влада, члени парляменту шукають причини цього вибуху расової ненависти, щоб це зло не поширилося на острові, здавна славному своєю толеранцією релігійною, політичною, расовою і іншою.

Чотири роки тому Англія не знала „расової проблеми". Чорні афиканці, що сюди приїздили, це були переважно не робітники, а студенти. Їх поведінка не викликала ніяких закидів збоку автохтонів. Кольорові мешканці (в тім числі й індуси) Англії могли нарікати хіба на оголошення про вільні приміщення, на яких часто зустрічається дописка: „Но колорд" або — „тільки для білих".

Тому кілька років почали напливати в Лондон та в інші промислові центри чорні імміґранти з Ямайки та інших колоній Західньої Індії. В індустрії Великобританії потрібна робітна сила, і це місце заповнили робітники із Західньої Індії.

Загалом не було чути нарікань на кольорових імміґрантів в процесі праці. Однак, з'явилися невдоволення й огірчення між білими з причин більше побутового характеру. Чорні імміґранти з Західньої Індії прибувають переважно із відсталих сільських околиць. Звиклі до примітивного життя у себе вдома, вони принесли ці форми життя і в Англію: живуть по кілька осіб у кімнаті, не дбають за чистоту і зовнішній вигляд свого життя і т. д. Окрім того ці імміґранти не вважають на англійський спосіб життя, що вимагає спокійної поведінки в домі й на вулиці. А тим часом у домах, де живуть чорні імміґранти, до глибокої ночі чути спів, крик, реве радіо й грамофон і при тому деколи ведеться відомий промисл жінками неславної репутації.

Нехіть між англійцями до чорних імміґрантів виходить також з причини того, що в деяких галузях промисловости почалося скорочення робітної сили, і чорних дехто уважає за своїх конкурентів. Крім того, чорні імміґранти, в надії заробити, наймаючи приміщення своїм землякам, купують доми за високі ціни і стають на перешкоді покупцям-англійцям.

Це головні причини невдоволення, але від цього до вуличних боїв — далеко. „Запальником" до конфлікту була група молоді, що зветься „Тедді бойс". Це верства молоді, що душевно не знаходить собі місця в нормальному суспільному житті і шукає „сильних відчувань". Не обійшлося без пропаґанди партії сера Освальда Мозлі, яка кинула клич, мовляв, „Англія мусить лишитися білою". Не знати з повною певністю, хто перший почав конфлікт. Одно ясно: Тедді бойс, взяли в бешкетах найактивнішу участь, приїздили на місця подій у Лондоні (Нottінґ Гіл) з інших частин столиці. Ці події викликали в світі великий розголос. Очевидно, уряд і школи мусять повчати білих і чорних, що фізична розправа нічого не поможе. Потрібне перевиховання людей. Сутички між двома расами в Лондоні свідчать, що є багато темного в людській підсвідомості.

П. Л.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВИКРИВАЙМО НА КОЖНОМУ МІСЦІ КОМУНІСТИЧНІ БРЕХНІ

Я з приємністю прочитав статтю п. д-ра Я. Падоха про двобій д-ра Саса Яворського з сенатором із Луїзіяни, і подумав собі, що і ми всі повинні при кожній нагоді викривати совєтські брехні та поширювати при цьому правду про Україну. Треба нам відповідати на кожну брехню про СССР, незалежно від цього, чи її поширює комуніст, рожевий чи ліберал чи просто звичайний громадянин, який захоплюється „успіхами" в тій тиранії, що є поза залізною заслоною.

Що варто справляти брехні про СССР, свідчить така моя пригода. У місцевому часописі „Айсліп Тавн Краєр" помістив статтю МекҐован, який після виставки в Брюсселі відвідав Москву, і писав про це під заголовком: „Яка різниця між Москвою і Брукляном?". Я написав листа до Редакції, в якому підкреслював, що можливо, що в Москві є стільки книгарень, скільки в Брукляні крамниць із цукорками, але в нас кожний купує те, що хоче, а в Москві люди мусять купувати тільки книжки з комуністичною пропаґандою. МекҐован писав, що комунізм в Москві не збирається ліквідуватися, але я на це відповів, що комуністи не показують американським журналістам того всього, що в них є злого, як там люди бідують. Чи пан МекҐован чув щось про те, що в 1933 році 7 мільйонів українців вмерло від голоду, і що тепер мільйони людей мучаться на засланні на каторжних роботах в Сибіру.

Редакція надрукувала мого листа 7-го серпня, хоч давніше не хотіла друкувати моєї статті про загрозу від комунізму, заявляючи, що місцева газета не друкує таких статтей. Я тішився ще більше, коли на зборах Республіканського Клюбу у Вест Айсліп, Лонґ Айленд, який нараховує 950 членів, голова цього Клюбу Чарлз Гарднер казав секретареві прочитати мій лист і статтю про комунізм. В нас є багато українців і то на різних становищах, але немає в в нас організацій, які могли б репрезентувати нас в повіті Софолк. А може таки ми зорганізуємося на те, щоб громадно допомагати нашій справі?

М. Ц.

Д-р Дмитро Бучинський

ЗІ ЗГАДОК НАТАЛЕНИ КОРОЛЕВОЇ

(7)

Сама Естрелліта мала одного-єдиного весільного гостя, вуйка, о. Евгеніо. Батько не приїхав. Може під впливом мачухи, що не могла зрозуміти, щоб можна вийти заміж за „півдикого азіята". Батько просив вибачення, виправдуючись хворобою, і прислав з побажаннями кошик прекрасних рідкісних орхідей і брильянтовий браслет.

Коли хор заспівав:

Мати доньку годувала, нині
ворогом їй стала,
Бинди з кіс їй повиймала,
білим серпанком в'язала.

Естрелліта, обов'язком прибраної матері, підійшла до Марусі в супроводі двох дружок-хористок, що мали в руках по таці. В одної, крім хліба, стояло ще й начиння з розпущеним у воді медом. В другої лежали на таці пишна біла намітка й гребінь.

Естрелліта зняла в молодої вінок і стяжки, розчесала розплетене волосся, вмочивши гребінь у медову воду, і заплила не в одну, а в дві коси. Одягнула на Марусину голову очіпок і покрила наміткою.

Згідно з ритуалом, Маруся повинна була при тій церемонії плакати. Але вона не потребувала вдавати, бо сльози зворушення заливали їй обличчя:

— Сестронько . . . Катерино . . . Матінко ж ти моя рідна! — шепотіла вона крізь сльози, цілуючи свою подругу й тулячись до неї, як кошеня.

„Не хилися, калинонько,
не хилися!
Не журися, невістонько,
не журися"!

— співав хор, розділений, як у стародавніх греків, на два: дівочий та жіночий, чи хор свашок.

„А потім потяглась кошмарна подорож до Персії з Іскандровим тілом" — пише письменниця. Князь Іскандер згинув у бої через півроку після одруження з Неджмою, як її з-перська перейменували ще в 1907 році.

Служби в Червоному Хресті вона не покинула. Видержала до кінця. Революція застала її на Кавказі, де вона лікувалась.

У 1919 році вдова Гакгаманіш ібн Куруш приїхала до Києва. Була самітна, як сьогодні: батько помер, єдиний опікун о. Евгеніо також помер, Маруся жила поза столицею.

„Естрелліта була самітна і вільна, як в'язень, перед яким раптом відчинилися двері в'язниці. Ніде, у світі широкому не мала тепер вже нікого. І мачуха змінилась: кудись поділись її пиха, гордість, бажання панувати над усім і над усіма. Навіть краса її нагло зів'яла і обсипалась, як переквітлий квіт. Була це стара, безрадна жінка, що дивилась на Естрелліту, як на покровительку, і шукала в неї помочі. Ні про що інше не мріяла, як тільки про те, щоб повернутися до Чехії".

Естрелліта продала дім по бабуні Теофілі, і приготовлялась також до виїзду, думаючи про Італію. Про співацьку кар'єру не могла думати, бо наслідком поранення, хоч не втратила слуху, „але сталося з нею ще гірше: перемістився слуховий центр. Чула зліва, що було справа, і спереду, що було ззаду".

Виїхати, одначе, з Києва, в той час не було легко. Серед згадок письменниці маємо також її розмову в Міністерстві Закордонних Справ нашої держави.

„Почала з помічника директора департаменту Миколи Левицького, бо сам директор був недосяжно велика фігура.

Добродушний, вусатий, рожеволиций Микола Левицький виглядав більше на провінціяльного домовласника чи поміщика середньої руки, як на урядовця міністерства. Придивився уважно Естрелліті та її документам — перський пашпорт і його переклад на французькій мові.

— Кармен . . . Естрелля . . . Кармен! Перший раз у житті бачу живу Кармен! Сідайте, пані Кармен! — підсунув стільця, що було першим проявом ввічливости. Хвилину мовчав, якби обмірковував, що, властне, має робити з таким „закордонним випадком?"

Нарешті почав:

— Все це дурниці! І до місії вас можна прекрасно прийняти. Чому ні? І по-нашому дуже гарненько говорите, навіть ліпше за багатьох наших. Мов багато знаєте . . . Тільки ж, пані, ви перська громадянка! По чоловікові, бо громадянство переходить на жінку. Піддана шахова, чорт би його взяв! В роді як туркеня! — І засміявся всіма своїми здоровими зубами.

— Та це, як кажу, дурниця! Ми бо, українці, з туркенями ніколи не сварились. Лише турків били . . . Прийдіть завтра! Щось вигадаю. А документи мені залишіть. Я вам посвідку зараз напишу . . . тимчасову. Сів до писальної машинки і надрукував посвідку, що „пред'явниця цього — без наймення — є урядничкою Міністерства Закордонних Справ, що стверджується підписом і печаткою".

На другий день Естрелліта стояла вже за столом у приймальній залі міністерства й скеровувала прохачів куди слід. Тільки через місяць покликано „панночку" до Левицького, що вручив їй новий пашпорт, у якому, замість всіх її „екзотичних" імен і прізвищ, стояло коротко й ясно:

Наталія Ковалевська!

Ще й потверджувалось, що вона — українка, народжена 3 березня 1888 року в Забороллі коло Луцька.

— Українка? Народжена в Забороллі?

— А певно! Це ж потрібне, бо міністерство українське!

— Але чому Наталія, чому Ковалевська?

— А чому ж бо не Наталія? — підсміхнувся ласкаво Левицький. — Дуже гарне ймення! І українське! Знаєте „Наталку Полтавку"? і у півголос заспівав: „Гей, Наталко, схаменися . . ." Ну, це все одно, що та ваша „Наталена". Запевняю вас! А Ковалевська? Дуже гарне прізвище; Софія Ковалевська була славна математичка, і професор Максим Ковалевський . . .

Але раптом усміхнене обличчя Левицького споважніло:

— Ось що я вам скажу, пані Ковалевська: коли б ми почали вашу справу „законним порядком", переписуватись з Персією — консуляту в Києві немає — так ми вас не звільнили б з „турецької неволі" й за два роки. А клопоту було б! Навіщо він нам? Тепер, на основі „показань" вірогідних свідків, міністерство видало вам, на місце згублених документів, законний пашпорт. І край! А ваш шах хай облизується, що ми йому так, по-козацьки, гарненьку піддану забрали."

(Продовження буде)

Міжнародний Конґрес Математиків

Черговий міжнародний конґрес математиків відбувся в днях 13—21 серпня ц. р. в в Единбурзі (Шкотія). Про місце конґресу вирішили ще на попередньому Математичному Конґресі, що відбувся у 1954 р. в Амстердамі. Вибрано тоді Единбурґ з уваги на те, що там працюють чільні представники англійської математичної школи.

У Конґресі в Единбурзі взяло участь понад 600 математиків з усіх країн. Прийняті Комісією доповіді відбувалися в 13 секціях. Понад 30 науковців прибуло з СССР. Між ними були й українські математики, як проф. Гніденко (репрезентував Москву, хоч донедавна був ще в Києві), Марченко (Москва), Міщенко (Москва) і Супруненко (Мінськ). Зголошені з Харкова проф. Ахієзер та з Одеси Крейн не приїхали на Конґрес. Одинокий проф. Митропольський репрезентував Київ. Не приїхав теж зголошений з Москви проф. Гельфанд. Вільну науку українських учених репрезентував проф. Володимир Богун-Чудинів із ЗДА, який з успіхом виступив на секції „Альгебра" з двома доповідями: „Півасоціятивні і півкоммутативні альгебри" та „Метод побудування юнітарних прямокутних матриц довільного порядку". Це його найновіші по 1954 році праці. В 1954 р. він брав участь в Конґресі в Амстердамі з двома доповідями, а в вересні 1957 р. теж з двома доповідями взяв участь в Математичній Конференції Канади у Бенфі.

Російську школу математиків репрезентував в Единбурзі чільний математик проф. А. Колмогоров, польську — проф. Вацлав Серпінський, а українську — проф. В. Богун - Чудинів.

Знаменним є, що засновником російської школи математиків є українець проф. Остроградський. Початок української школи математиків датується від геніяльного українського математика Вороного (з Полтавщини). Він посередньо, бо через свого учня В. Серпінського, є також співтворцем польської школи. Треба підкреслити, що в Единбурзі оце перший раз в історії математичних конґресів допущено російську мову в доповідях.

Д-р В. Калина

З наших буднів

ПРО ОДИН УСПІШНИЙ ЗДВИГ

Можу тут ствердити цілком об'єктивно, що 7-ий Маніфестаційний Здвиг в Елленвілі вдався нашому СУМ-ві, але вдався і мені. Ну, пощастило мені цим разом: не здолали шановні сумівці посадити мене на трибуні, в почесній президії, щоб я смажився на сонечку три години, як у минулому році!

А не вдалося їм це діло тому, що я зразу пішов у підпілля, тобто сховався у кущах. І звідтам з великим співчуттям приглядався моїм „партнерам" — п. Романові Слободянові і ред. Душникові, з якими приїхав зі Союзівки, як вони, бідолахи, мучились за Україну, репрезентуючи У. Н. Союз і УКК.

Та коли скінчилась парада й дефіляда, і господар Оселі, п. мґр. Вазарко, попросив панів з трибуни на перекуску, я вже зовсім добровільно прилучився до процесії та помаширував до гостинного шатра.. Що ж... Тут тільки показалась моя безпринципність й опортунізм, зрештою — не перший раз.

Під час приємної гостини, я мав велику честь сидіти при столику з почесним гостем Здвигу, головою АБН, п. Ярославом Стецьком. І при цій нагоді я пізнав, яка це благородна, культурна людина і який тонкий дипломат: не п'є „стрейт" горілки, а делікатно розпускає її в содовій воді і так собі попиває.

Тоді теж мені вдалося відбути коротке інтерв'ю з тим визначним діячем. Я спитав Голову АБН, чи він не сердиться на мене за те, що я його досить частенько „шарпаю" в „Лисі Микиті". Мій співрозмовець чарівно усміхнувся і відповів, — ні, йому дуже приємно, що про нього пишуть в такій, чи іншій формі, хоч раз, щоправда, струна була трошки перетягнена...

Тоді я потішив п. Голову, що в наступному числі „Лиса" струна знову перетягнеться, на що він ще раз дипломатично посміхнувся і сказав:

— Добре, тягніть, але так, щоб не тріснула.

На цьому наша розмова закінчилась. Про ситуацію на Формозі та про евентуальну допомогу АБН-у Чанґ-Кай-шекові у війні з Червоним Китаєм, — я, з вродженої мені делікатности, не насмілився натякнути.

По обіді, на широких оболонях Сумівської оселі відбувалися різні спортові ігри та цікаве театральне видовище п. з. „Бій під Конотопом", при чому проклятi москвини і наше славне козацтво виступали в формі живих шахових фігур, в історичних, уявіть собі, костюмах!

Славно і з честю попрацював над тією баталістичною картиною режисер Владзьо Шашаровський: під ударами козацтва москалі падали з ніг, як солома! Ще козак добре не замахнувся шаблюкою, а вже кацапище валився на мураву в характері зимного трупа. Вороги гинули, можна сказати, з охотою, навіть з ентузіязмом!

І тоді саме прийшло мені на гадку таке: ех, якби то добре було, якби з нашими ворогами так легко можна було розправитись, як розправляються з ними режисери в театрі, чи промовці на маніфестаційних здвигах! Тоді наша самостійна держава впала б нам просто з неба, як жидам манна....

Ікер.

Передбачають кінець залізниць в 1970 р.

Вашингтон. — Ревізор Міжстейтової Торговельної Комісії Говард Госмер передбачає, що в 1970 році не буде вже залізниць, які перевозили б пасажирів на дальшу відстань. Він думає, що до 1965-го року припинять курсування спальних вагонів, а в 1970 році і звичайних пасажирських возів, бо населення цієї країни радніше вживає літаків і авт як залізниць. Госмер сказав, що число пасажирів на залізницях зменшується в такому темпі, що мусить прийти ліквідація пасажирських поїздів. Поїзди будуть ще возити товари, а також підміські поїзди будуть ще якийсь час курсувати, бо з них користає багато людей. Цим станом турбуються робітники, які працюють на залізницях, і які мають деякі забезпечення від залізничих компаній.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

ВИМІННІ ВИСТАВКИ МІЖ ЗДА І СССР В 1959 РОЦІ

Вашингтон. — Представник державного департаменту повідомляє, що ЗДА і СССР в найближчому році влаштують великі виставки згідно з договором про культурну виміну між обома країнами, підписаним в січні цього року. На виставках будуть представлені наукові, технічні і культурні осяги обох країн. ЗДА виставлятимуть в парку Горького в Москві в липні 1959, а СССР в нюйоркському Колісеї в червні і липні.

● **У Будапешті** — повідомляє віденська преса — в закритому судовому процесі засудили на довгорічні в'язничі кари включно з досмертною в'язницею чотирьох письменників і журналістів, членів Літературного клюбу ім. Петефі, за ідеологічну підготову мадярського повстання. На досмертну в'язницю засуджено секретаря клюбу, Габора Танчоса.

● **Військовий суд у Вроцлаві** (Польща), засудив Софію Рагайчик, бібліотекарку високої господарської школи в Познані, на 8 років в'язниці за „шпигунство" в користь Франції й Америки.

Замість квітів на могилу
бл. п. д-ра ОЛЕКСАНДРА ДЕРЕША
складаємо — 10 долярів
на Українських Залишенців.
ФЕДИШИНИ

✝

З смутком повідомляємо Запорозьке Козацтво і всіх Бувших Воїнів Української Армії, що 17-го вересня 1958 року, спочив в Бозі.

полк. Ростислав КОРШУНІВ

ПОХОРОН — в суботу, 20-го вересня 1958 р., о год. 1-ій по пол., з пох. заведення П. Яреми.

ТОВАРИСТВО ЗАПОРОЖЦІВ
ім. полк. Болбочана в Америці,
Станиця в Ню Йорку

БАТЬКІВСЬКИЙ КОМІТЕТ
ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА в НЮ ЙОРКУ
ділиться сумною вісткою,
що дня 17-го вересня 1958 року, помер несподівано Директор і Професор Школи Українознавства, Член Управи Учительської Громади, Учасник Визвольних Змагань,

✝

д-р МИХАЙЛО РАБІЙ

на 59-му році життя.

ПАНАХИДА буде відправлена в П'ЯТНИЦЮ, 19-го ВЕРЕСНЯ 1958 р. — о год. 8-ій веч., в пох. заведенні П. Яреми. — ПОХОРОН відбудеться в СУБОТУ, 20-го ВЕРЕСНЯ 1958 р. — о год. 10-ій, з того ж пох. заведення, до церкви св. Юра, а опісля на цвинтар в Арлінгтоні, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Т-ВО „ДНІСТЕР", Відд. 361 УНСоюзу
в НЮ ЙОРКУ
з сумом повідомляє своїх Членів і все Громадянство, що дня 17-го вересня 1958 року, помер,

✝

д-р МИХАЙЛО РАБІЙ

уроджений в Самборі, Зах. Україна, член 361 Відділу УНСоюзу, директор Українознавчої Школи в Ню Йорку, член Управи Учительської Громади, учасник Визвольних Змагань.

ПОХОРОН — в СУБОТУ, 20-го ВЕРЕСНЯ 1958 р. — о год. 10-ій рано, з пох. заведення до церкви св. Юра, а опісля на кладовище в Арлінгтоні, Н. Дж.

Управа Т-ва „ДНІСТЕР"

✝

Дня 17-го вересня 1958 р., відійшов від нас
НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ МУЖ і БАТЬКО,

Ростислав КОРШУН — КОРШУНІВ

Полковник Української Армії.

ПАНАХИДА буде відслужена в П'ЯТНИЦЮ 19-го ВЕРЕСНЯ 1958 р. — о год. 8-ій веч., в пох. заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН відбудеться в СУБОТУ, 20-го ВЕРЕСНЯ 1958 р. — о год. 1-ій по пол., з того ж пох. заведення до собору УАПЦ Пресв. Тройці — при 359 Broome St. в Ню Йорку, а звідти на цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Дружина — ІРИНА
Донька — ТАНЯ

48 E. 7th St.
New York City
Tel.: GR 3-3550
Електричні українські МАШИНКИ до ПИСАННЯ.

ПРАЦЯ
HELP WANTED FEMALE

ГОСПОДИНЯ —
власна гарна кімната, приємне окруження, висока платня. Двоє самовистарчальних дітей.
Телефонувати:
So. Gr. 3-3637

Help Wanted Male-Female

Потрібно
СЕКРЕТАРЯ (-КУ),
6 днів — по 5-6 год. праці. Вік не має значення.
DRUJBA REALTY CORP.
3450 Broadway
New York, N. Y.
AU 1-0194

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

Потрібний
— ЦУКОРНИК —
CAKE BAKERY
Першорядний фахівець.
Кликати: OLdfield 3-7967
375 Grove St., Jersew City, N. J.

ДО ВИНАЙМУ
FOR RENT

ДО ВИНАЙМУ
5 ясних великих кімнат, на першому поверсі, недалеко сабвею Lexington Ave. Express, або 7th Ave. до 177th вул. 1 блок від Бронкс Парку. Рент — $86.
2116 Honeywell Ave.
Bronx, N. Y.
Tel.: WE 3-6171

КІМНАТИ до ВИНАЙМУ
Мебльовані кімнати для одиноких чоловіків в Бруклині, біля Prospect Парку.
Вигідні умови і приступна ціна.
Телеф.: PResident 3-6221

КУРСИ-НАУКА

LABOR TEMPLE ENGLISH CLASSES
Ранні і вечірні курси для старших.
Реєстрація осіннього семестру:
Вівторок і Середа,
23-го і 24-го вересня 1958 р.
10-11 рано; 1-2 по пол.; 7-8 веч.
242 East 14th Street
3-ий поверх
New York City
Elizabeth Gillilan Mitchell, Director
Школа ця відома з свого високого рівня і низьких оплат.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ
ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВИНГС!

Читайте щоденник „Свободу"

РОЗШУКИ

Пошукую
ВАСИЛЯ ДЕМЯНИЦЯ,
зі с. Гороголина, пов. Станиславів, виїхав до ЗДА приблизно 30 р. тому і мав би проживати на фармі. Хто знав би про нього або він сам, прошу зголоситися на адресу:
Amalia MYKYCEJ
1 Wyndham Street
Toronto, Ont., Canada

Пошукую
НАДІЮ ГОЛЬЯ Максимівну — доньку Марії з Цимбалістих, з с. Більшівці, пов. Рогатин. Останні вісті від неї були з Німеччини 1954 р. Пошукує рідна мама. Відомості про неї, або вона сама, прошу писати до вуйка на адресу:
Wasyl MALYK
22-29 26th Street
Astoria, L. I., N. Y.
Tel.: AStoria 4-1590

Пошукую свого односельчанина
ЮРКА ОНУФЕР.
з села Загутинь, пов. Сянік, восв. Львів, який виїхав до Америки в 1907-1911 рр. і правдоподібно находиться тепер в Ню Йорку, або його вдови. Відомості прошу слати на адресу:
Теодор БАЛЬ
614 North Street
Rochester 5, N. Y.

MISCELLANEOUS

Іван ВУЙКІВ
Знана
УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА ФІРМА
виконує на замовлення
НОВІ ФУТРА
і перемодельовує проходжені футра по найновіших фасонах.
Приймає футра на
ПЕРЕХОВАННЯ-STORAGE.
Відбір і доставa на місце.
J. WUJKIW, Inc.
MANUFACTURING FURRIER
111 E. 7th Street
New York 9, N. Y.
Tel.: SPring 7-8710

MISCELLANEOUS

ПЕЧАТКИ
різного рода
в різних мовах
— виробляє —
Roman IWANYCKY
1726 Park View Ave.
Bronx 61, N. Y.

Телефонувати:
вдень — TA 3-3850
пізно вечером — SY 2-9437

Замовляти:
„АРКА", „СУРМА"
або на поштову адресу.

ПЕЧАТКА: 3 лінії у двох ічках — $1.60
ВИСИЛАЄМО ПОШТОЮ.

Не чекайте аж Вам забракне! Зробіть запас вже тепер на неділю. Доставляємо даром!
Hempstead і Околиця.
Телеф.: IVanhoe 3-1888
WALTER PODBIELSKI
LIQUOR STORE
Всі популярні марки. Заграничні і домашні лікери, вина.
141 Westbury Blvd.
Hempstead, L. I.

FIORE'S — свіжо видобуте з копальні „Сині вугілля". Найбільший вугілевий склад в місті. Одна велична — докладно вмите. Дас довше тривале тепло. На бажання забезпечений бюджетовий плян.
FIORE BROS., 40 La Salle St.
Staten Island 3, N. Y.
Gibraltar 2-5900

ВПЕВНІТЬСЯ,
що Ваша
ДАРУНОК-ПОСИЛКА
до КРАЮ є
100% забезпечена

Коли висилаєте свій пакунок впевніться, що висилаєте його через авторизовану фірму і вимагайте доказу забезпечення.

Це є у Вашому найліпшому інтересі посилати через відповідальну фірму, яка є в бізнесі понад 25 років. Ми гордимося нашою ввічливою, доброю, уважною і скорою обслугою.

Пакунки одержані поштою, полагоджується і висилається рахунок до 24-ох годин.

Зайдіть до одного з наших бюр і жадайте, щоб керівник показав Вам посвідчені відбитки нашої забезпеченевої полісі "from Door to Door".

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

Пишіть або телефонуйте за найновішим інформаційним каталогом.

716 Walnut Street
PHILADELPHIA 6, Pa.
Tel.: WAlnut 5-3455

1991 Broadway
New York 23, N. Y.
Tel.: LYceum 5-0900

4102 Archer Avenue
Chicago 32, Ill.
Tel.: FRontier 6-6399

1313 Addison Rd.
Cor. Superior Ave.
& E. 71st Street
Cleveland 3, Ohio
Tel.: UTah 1-0807

390 West Broadway,
So. Boston 27, Mass.
Tel.: ANdrew 8-8764

6446 Michigan Ave.
Detroit 10, Michigan
Tel.: TAshmoo 5-7560

683 Hudson Ave.
Rochester, N. Y.
Tel.: BAker 5-5923

263 Market Street
Newark 2, N. J.
Tel.: MArket 3-1968

346 — 3rd Ave.
Pittsburgh 22, Pa.
Tel.: GRant 1-3712

● В Англії проголошено новий подружий закон, який уневажнює розвід батьків від матеріяльного забезпечення їхніх дітей.

● Протестантський єпископ Фолькмар Гентріх, професор теології в Гамбурґу, згинув минулого понеділка в автомобільній катастрофі, коли їхав до Варшави на з'їзд так званих менших Церков в Европі. Його авто зударилось з вантажним автом.

FARMS FOR SALE

100-акрова ФАРМА
Дім — 20 кімнат, всі модерні влаштування, 30 штук рогатої худоби, 3 корови, 3.000 курят, всі фармерські машини.
Ціна — $25,000, половина готівки.
50 E. 9th St., New York City
SPring 7-0667

REAL ESTATE

— NEW JERSEY —
50 миль від Ню Йорку
Продаємо:
доми, курячі і молочні фарми, бизнесові посілості, житлові посілості, або для вкладу капіталу.
Пишіть або відвідайте:
JACK DE FRANCO
30 Main Street
Flemington, N. J.
Питайте за нашим представником — John Kozakoff.

MISCELLANEOUS

КУХОННІ КОМПЛЕТИ
Перемодельовання — Покривання. — Верхи столів — Стільці до бари.
Найнижчі фабричні ціни.
VICTORY DINETTE CENTER
Cor. Victory Blvd. & Montgomery Ave.
St. George, Staten Island, N. Y.
GI 8-1376

REAL ESTATE

NEW
GREEN PINE ESTATES
Плянована оселя з озером.
Чудові лісові і очищені парцелі. 100 × 200 Ft. парцелі поч. від $695; Три акри парцелі, поч. від $2,490. — Це є ціни перед відкриттям, які будуть скоро підвищені. — Всі парцелі мають озеро і право купання — фронт при Paved Roads — кільках бизн. площ. Полювання і рибольовля, крамниці і розривки у Freehold. Легкі сплати.
Зайдіть цієї суботи, неділі 11-5. Drive to Freehold, N. J., then 9 m. Southwest of Freehold on Rt. 537.
GREEN PINE ESTATES
713 So. Orange Ave., Newark, N. J.
OL 3-3768; ES 2-8535; HU 4-4034

EAST BRUNSWICK, N. J.
CEDAR KNOLLS
dVA Ave. FARRINGTON LAKE
Зимкові купна; тільки в обмеженій часі; (4) чудові площі в тіні дерев. Продається по надзвичайних цінах.
ГАЗ — ВОДА — ВИГОДИ
W. J. Connolly
TAlbot 1-9150

ДОМИ
НА СКОРИЙ ПРОДАЖ
2-род., муров. (6 і 7 кімнат), зі садом і гаражем. Одив. огрівання — за $23,000;
9-род., мур., біля Зоо Парку, лише — за $18,000. Готівки $5,000.
Вигідні умови сплати.
Є багато інших домів до продажі.
DRUJBA REALTY CORP.
3450 Broadway, New York City
AU 1-0194

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

У ФІНЕКСІ В ПІДМІСЬКІЙ ЛІТНИСЬКОВІЙ ДІЛЬНИЦІ:

Около 1.800 родин закупило парцелі вартости понад 3,000,000 долярів. Богато із них відмовилися продати ті парцелі за подвійну ціну закупу.
Уявіть собі, скільки вартости принесе Вам парцеля із 10-ти акрів, яку Ви можете сьогодні закупити лише за 1,950.00 долярів, точно на захід від середини Фінексу у віддалі 30 миль.
Місто Фінекс є майже одиноке місто в світі, яке розбудовується дуже скорим темпом. Одні із найбільших індустрій, як: General Electric & Sperry Rand, вже будують тут свої фабрики, як рівнож й інші.
Крім цього, Фінекс із своїм гарним повітрям вже сьогодні є найкращим місцем для літнисків, також незаступимим для людей хворих на астму, легені і т. д.
Коли бажаєте дещо більше знати, прошу писати до:
ARIZONA INVESTMENT & REALTY CORPORATION
c/o W. J. KOWAL
3118 E. Bell Road R. R. # 2 Box 735, PHOENIX, Arizona
We are booming and growing with Arizona.
Thanks to our many clients and friends.
Due to our business expansion we are located in our new offices at 3118 East Bell Road.
For our opening we are offering the following:
160 Acres — $ 95.00 per acre — 7 miles West of Buckeye
160 Acres — 125.00 per acre — 5 m. W. of Buckeye (With Well)
10 Acres — 149.50 per acre — West of Buckeye
10 Acres — 445.00 per acre — Moner Valley
5 Acres — 695.00 per acre — Cave Creek
5 Acres — 795.00 per acre — Pinnacle Peak
New Homes ranging from $6,700.00. $300.00 down, 6% on unpaid balance.
Our branch office in Michigan:
743 N. Melborn W. Dearborn 7, Michigan
Attention: Peter E. YOUNG, Manager

Your Paradise Valley Broker
in Phoenix, Arizona.
Telephone:
WI 3-5362 WH 5-6974

ЗБІЛЬШЕНІ ДИВІДЕНДИ!

3 1/4 %
РІЧНО
кредитоване, або платне 2 рази в рік.

ПОЧАВШИ 1-го СІЧНЯ 1958 р.

- Ощадності, забезпечені до $10,000.
- Гроші, одержані до 15-го вересня, будуть процентувати нові дивіденди, від 1-го вересня.
- Радо приймаємо нові конта, від $1.00 вгору.

IRVING SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
126 MARKET ST. (бл. MAIN) PATERSON, N. J.
Відкрито ЩОДЕННО — від 9-ої рано до 3-ої по полудні
Також у П'ЯТНИЦІ — від 6-ої до 8-ої вечора
ДЛЯ ВАШОЇ ВИГОДИ:
ОЩАДНОСТЕВІ КОНТА — РІЗДВЯНІ ОЩАДНОСТІ — ВАКАЦІЙНІ — ГІПОТЕЧНІ ПОЗИЧКИ — ПОЗИЧКИ НА ПОЛІПШЕННЯ ДОМУ — ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ — ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ — ПРИЙМАННЯ РАХУНКІВ ЗА ГАЗ, ЕЛЕКТРИКУ І ТЕЛЕФОН — ВОГНЕТРИВАЛІ СКРИНЬКИ.

ЛІКИ: це найбільш корисний дарунок до КРАЮ!

20% ЗНИЖКИ — ВИСИЛАЄМО до ЕВРОПИ. — 20% ЗНИЖКИ
Гарантія доставu — Мито оплачується тут.
ВИСИЛАЄМО ЛЕТУНСЬКОЮ ПОШТОЮ.
Rimifon, Penicilin, Streptomycin, Glucose, Cycloserine, Vitamins — Irgapyrin, Orinase (diabetes), Urodan.
Спеціялісти европейських рецепт полагодять Ваші рецепти точно.
СПЕЦІЯЛЬНІ ПАЧКИ:
для хворих на туберкульозу, артретизм, ревматизм, дізбетиків, з високим тисненням крови і т. д.
Тонкі найлонові еластичні ПАНЧОХИ, вартости $15.00 за $4.95
Говоримо українською, російською і польською мовами. Пишіть або телефонуйте:
B. Feldman Pharmacy
111 Ave. "A" & 7th Street NEW YORK CITY
Tel.: OR 7-5980
СПЕЦІЯЛЬНО: При замовленні поштою або особисто, залучіть вирізку цього оголошення, а одержите, на вищезгадані ліки й всі інші, 20% ЗНИЖКИ в міс. серпні і вересні.

Засновано 1921 р.
Замовляйте ВУГІЛЛЯ тепер.
Низькі весняні ціни.
EVergreen 3-4450
MAPLE COAL & COKE Co.
72-74 Box Street, Brooklyn 22, N. Y.
Доставa до:
MANHATTAN ● QUEENS ● BRONX
Fred KUDLAK - Oil Burners - Український власник

ГРИБИ
Імпортовані
з ПОЛЬЩІ і РОСІЇ.
Різні — Цілі — В частинах.
Приступні ціни.
KIRSH MUSHROOM
168 Rivington St., NYC.
Tel.: GR 3-5393

RESTAURANT

GRIPSHOLM
RESTAURANT
324 East 57th Street, N. Y.
Найліпше шведське
SMORGASBORD
Перекуски — Коктейлі — Обіди
Відкрито: кожного дня.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ПАЧКИ до всіх країн Европи
без МИТА...
ВИСИЛАЄМО — ХАРЧІ, ОДЯГ, ВЗУТТЯ, МАШИНИ, АКОРДЕОНИ і багато інших речей.
НАЙНОВІШІ ЛІКИ
Найнижчі ціни. — На бажання висилаємо каталоги.
Також ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ.
S. DZIAKIEWICZ AGENCY
860 So. Broad Street TRENTON 10, N. J.
Телеф.: EX 4-9559
Бюро відкрите ЩОДЕННО — до год. 7-ої веч.
в СУБОТИ — до год. 3-ої по пол.

Навіть НАЙБІЛЬШЕ ХВОРІ
НЕ ПОВИННІ
ТРАТИТИ НАДІЇ
ВСЕ ХТОСЬ НАЙДЕТЬСЯ, ЩО ВАМ ПОМОЖЕ.
МОЯ ЦІЛЬ ПОМАГАТИ ХВОРИМ
ВІДЗИСКАТИ СВОЄ ЗДОРОВ'Я
ПРИРОДНИМ СПОСОБОМ
(ПРИРОДНОЮ МЕТОДОЮ).
Часами одна консультація, може Вас задоволити.
Години приймання:
ЩОДЕННО від 9-ої рано до 7-ої вечора.
В неділі і свята за попереднім зголошенням.
DR. JOSEPH MILLER, D.C., Ph.C.
790 BROAD STREET NEWARK, N.J.
TEL.: MItchell 2-0773

ПАЧКИ ВАШИМ РІДНИМ В СТАРІМ КРАЮ
з оплаченим тут МИТОМ і 100% ГАРАНТІЄЮ.
НОВІ РЕЧІ — МАТЕРІЯЛИ — ШКІРА І ЛІКИ.
ДОСТАВЛЯЄМО ПАЧКИ В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ.
НАША НАЙЛІПША РЕКОМЕНДАЦІЯ — БАГАТО ТИСЯЧ ПОСТІЙНИХ КЛІЄНТІВ ПО ЦІЛІЙ АМЕРИЦІ.
Central Parcel Service, Inc.
220 South State Street CHICAGO 4, Ill.
Жадайте нового каталога
Наша давновідома фірма має договір з ІНТУРИСТОМ від 1947 року.
Phone WAbash 2-9354

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

СКОРО — НАЙЛІПШЕ — ЛЕГКО
ГРОШІ ДО КРАЮ
10 рублів — за $1.00
Оплата $5.00 за пересилку до $50.00
Експресова достава до 2-ох тижнів.
ПОВНА ГАРАНТІЯ ПОСВІДКИ ОДЕРЖАННЯ.
GRAMERCY
744 Broad Street
NEWARK 2, N. J., USA
Дозволено і забезпечено Департаментом Банків.

MISCELLANEOUS

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
Занимається похоронами в стейті
NEW JERSEY
Обслуга чесна і найкраща. У випадку смутку в родині кличте ніч і день.
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура.
Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Поспішіть вислати Рідним і Друзям ПОСИЛКИ-ДАРУНКИ
Найбільш відповідальна фірма ВИСИЛКИ ПАЧОК до всіх країн Европи і других
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
(LICENSED BY U.S.S.R.)
BROOKLYN, 1530 Bedford Ave., (cor. Lincoln Place.) Tel.: IN 7-6465 — IN 7-7272
NEWARK, N. J — 312-14 Market St., Newark, N. J. — Tel.: MI 2-2452 — MI 2-1681
Відкрито в НЕДІЛІ — від 9-4 по пол.
Посилати можна ТІЛЬКИ НОВІ РЕЧІ (матеріяли, одяг, харчові продукти, ліки, машини до шиття, акордеони і т. п.). Доставa пачок гарантована, підпис відбирця. Всі видатки і мито оплачується у бюрах фірми. Кожна посилка забезпечена. Для вибору відбирця при бюрах нашої фірми є великий і різнородний вибір товарів найліпшої якости по умірковани цінах.
Фірма відкрита: ЩОДЕННО, включаючи НЕДІЛІ від 9-ої рано до 6-ої веч., в СУБОТИ: від 9-ої рано до 4-ої по пол.
Бюро в НЮАРКУ відкрите тепер в НЕДІЛІ — від 9-ої рано до 4-ої по пол.
Бюро в НЮ ЙОРКУ при 2-ій Ев. відкрите кожної суботи і неділі: 9 рано до 4 п. п.
НАШІ ВІДДІЛИ:

78 — 2nd Avenue, NEW YORK 3, N. Y. ORegon 4-1540	11601 Jos. Campau Avenue, DETROIT 12, Mich. TOwnsend 8-0298	832 N. 7th Street, PHILADELPHIA 23, Pa. WAlnut 3-1747
651 Albany Avenue, HARTFORD, Conn. CHapel 7-5164	121 S. Vermont Street LOS ANGELES, Calif. DUnkirk 5-6550	1241 Ashland Avenue, CHICAGO 23, Ill. HUmbold 6-2818

PARCEL & TRADING CO.
80 East 7th Street
NEW YORK CITY 3, N. Y.
Tel.: ORegon 4-3936
ВИСИЛКА ПАЧОК до всіх країн Европи
ФАХОВО — СОЛІДНО — СКОРО.
ВИСИЛКУ І МИТО ПЛАТИТЬСЯ ТУТ.
Летунською поштою до 8-10 днів.
Маємо на складі ГУРТОМ і ДЕТАЛІЧНО такі товари:
ШКІРУ м'яку і тверду — ХУСТКИ швайцарські, японські, аргентинські та інші. — МАТЕРІЯЛИ вовняні імпортовані і місцеві — ПОЛОТНА — ВСИПИ — ОКСАМИТИ СТРУКСИ та ін. — МАШИНКИ до стриження — БРИТВИ НА НОЖИЦІ — також імпортні ДІЯМАНТИ до різання скла у великому виборі.
— ЦІНИ НИЗЬКІ —
Крамниця відкрита:
ЩОДЕННО — від 9-ої рано до 8-ої вечора,
у НЕДІЛЮ — від 9-ої рано до 4-ої по пол.

ВИСИЛКА ПАЧОК до всіх країн Европи й других
Користуйтесь услугами ВІДПОВІДАЛЬНОЇ, ВВІЧЛИВОЇ і СКОРОЇ ФІРМИ
GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.
(Licensed by the USSR)
135 West 14th St. — NEW YORK 11, N. Y. — CHelsea 3-2583
НАШІ ВІДДІЛИ:

132 Franklin Ave. HARTFORD, Conn. Tel.: CHapel 6-4724	116 East 7th St. N. Y. C. Tel.: YU 2-0380	332 Fillmore Ave. BUFFALO 6, N. Y. Tel.: MOhawk 2674

900 Literary Rd. CLEVELAND 13, O. Tel.: TOwer 1-1461	11339 Jos. Campau DETROIT 12, Mich. Tel.: TOwnsend 9-3980	632 W. Girard Ave. PHILADELPHIA 23, Pa. Tel.: WAlnut 5-8878	308 W. Fourth St. BOSTON 27, Mass. Tel.: ANdrew 8-5040

По всі запити, що відносяться до висилки пакунків Вашим Рідним і Друзям, звертайтесь до наших досвідчених, ввічливих і уважливих керівників, які радо дадуть Вам всі необхідні інформації.
Наша велика фірма користується довір'ям тисячів задоволених клієнтів, гарантує на 100% доставу кожної посилки.
Кожну посилку висилається на протязі 48 годин і приходить на місце призначення через 6-7 тижнів (летунською поштою через 7-12 днів).
В крамницях вибір першоклясних харчових продуктів, мануфактурних виробів, шкір, хусток на голову, взуття, годинників і т. п. по дуже низьких цінах.
Затямте, що ми є спеціялісти у всьому, що відноситься до висилки пакунків.